Александар Станкоски
Aleksandar Stankoski

НУДИЗАМ
NUDISM

На корицата:
Акт, 2010, масло на картон, 41,5 x 35,5 см
On the cover:
Nude, 2010, oil on cardboard, 41,5 x 35,5 cm

На 3-тата страница:
Девојка, 2010, масло на панел плоча, 37 x 10 см
On the 3rd page:
Girl, 2010, oil on panel, 37 x 10 cm

НУ НАЦИОНАЛНА ГАЛЕРИЈА НА МАКЕДОНИЈА
NI NATIONAL GALLERY OF MACEDONIA

МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
MINISTRY OF CULTURE OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

Александар Станкоски
Aleksandar Stankoski

НУДИЗАМ / NUDISM

МАЛА СТАНИЦА • MALA STANICA

Мала станица, Скопје, ноември-декември 2011
Mala Stanica, Skopje, November-December 2011

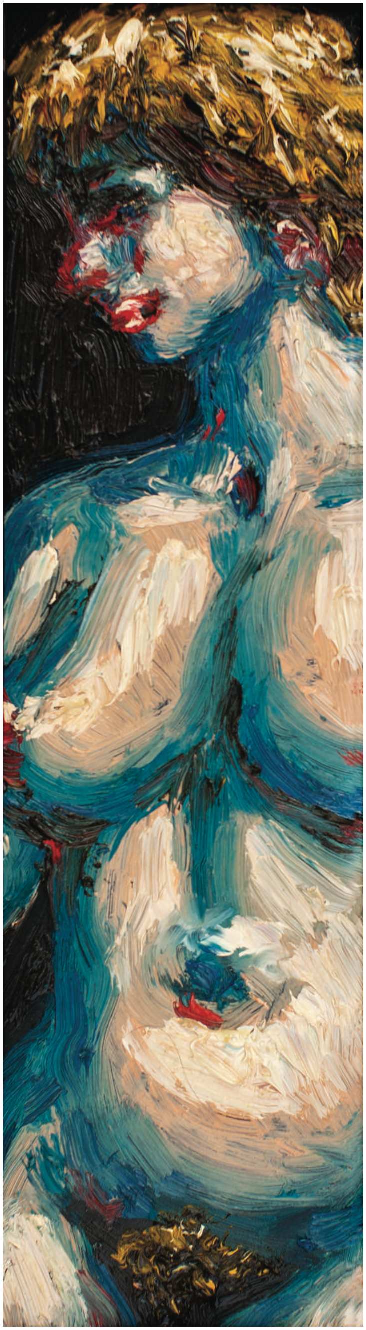

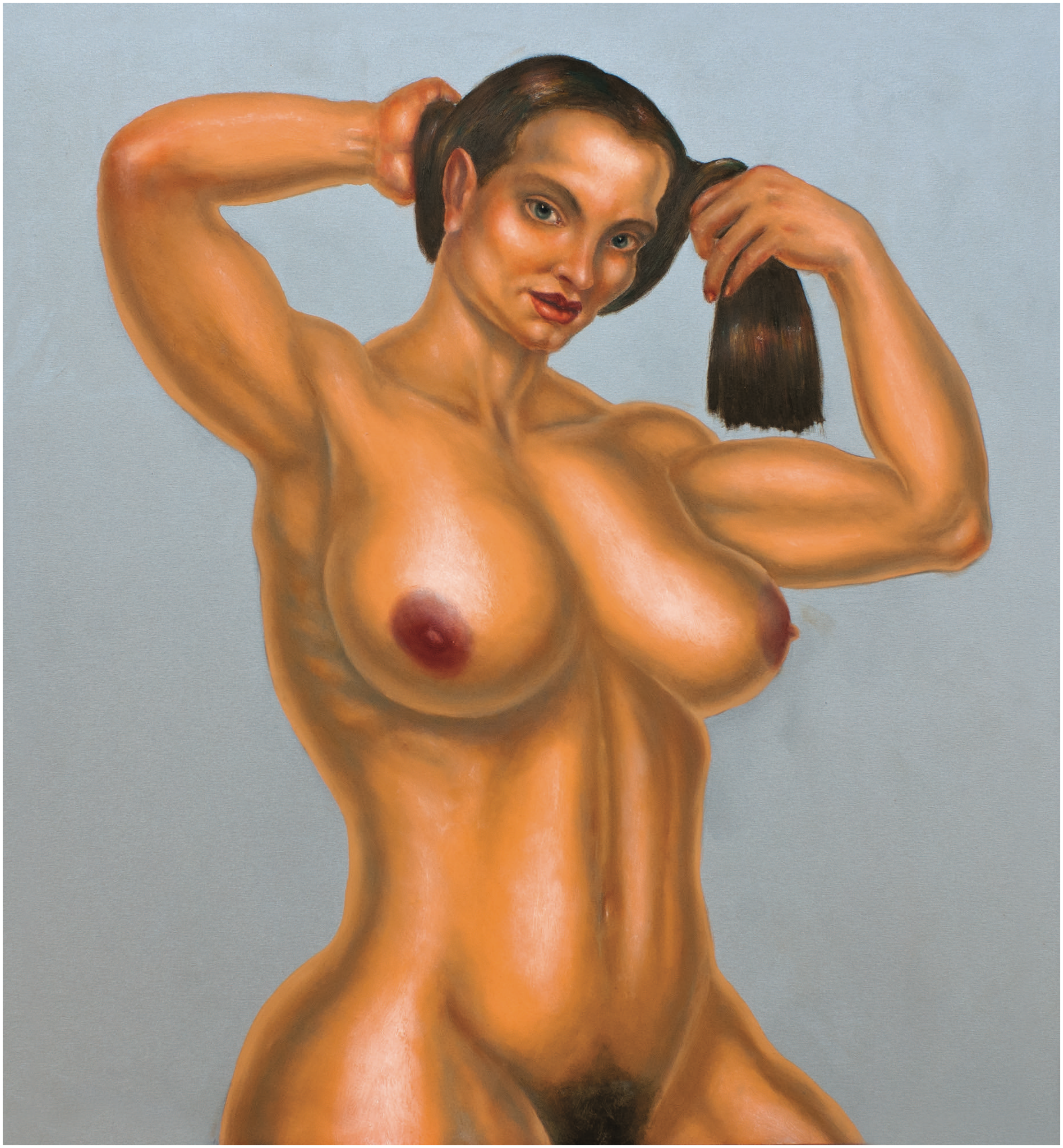

Гола жена, 2008, масло на панел плоча, 80 x 75 см
Naked Woman, 2008, oil on panel, 80 x 75 cm

Александар Станкоски е еден од најзначајните уметници на македонската современа уметничка сцена во моментот и, секако, судејќи според неговиот творечки ангажман во повеќе уметнички медиуми (сликарство, перформанс, андерграунд-филм, стрип, цртеж...), веројатно е неjзин најмаркантен претставник воопшто.

Интересот на овој неуморен творец се заснова врз истражувањето на индивидуалното и колективното свесно и потсвесно дејствување на уметничките, идеолошките и политички манифести. Како еден од најреномираните уметници во Македонија и константно љубопитен ерудит, Станкоски своите креации ги заснова врз општи теми како што се политика, општество, уметност, историја, историја на уметност. Без оглед дали станува збор за различни провокативни и цинични толкувања на локални или на општи теми, неговиот интерес е во постојана непрекината врска со Големите Наративи на Историјата на Уметноста. Токму нагласениот цинизам и интерес за табу-теми е постојано присутен во неговите провокативни дела од различен жанр.

Најновата изложба на Александар Станкоски во Националната галерија на Македонија, конкретно во мултимедијалниот центар “Мала станица”, го опфаќа неговиот најнов циклус од околу триста дела изработени во последните четири години, во кој ја користи вечната тема на уметниците – актот. Согласно со неговата определба за преиспитување не само на идејната подлошка на делата, туку и за постојано проширување на сопствените технички цртачки и сликарски експресии во манирот на различните големи сликарски правци, тој го слика актот со стилска палета од класицистички до апстрактен ликовен израз, со што концептуално создава една мала прошетка по сликарските стилови од историјата на уметноста.

Ликовната тема *акт* за Александар Станкоски не е само презентација на вечниот човеков интерес (од праисторијата па сè до денес) за голото човечко тело како одраз на (пот)свесниот нагон и сексуалност, туку е и приказна за создавањето и развојот на една голема естетска тема низ развојот на човештвото.

Маја Крстевска,
директор на Националната галерија на Македонија

Aleksandar Stankoski is currently one of the most eminent artists at the Macedonian contemporary art scene and, judging by his creative involvement in numerous artistic media (painting, performance, underground film, comic strip, drawing…), he is undoubtedly the most remarkable representative of the same in general.

The interest of this indefatigable artist is based on his researches conducted on the individual and collective conscious and unconscious effect on the artistic, ideological and the political manifestos. Being one of the most noteworthy artists in Macedonia and permanently curious erudite, Stankoski builds his creations on the basis of general topics, such as politics, society, art, history, history of art. Regardless of them representing different provocative or cynical interpretations of local or general topics, his interest is in constant unbroken connection to the Great Narratives of the History of Art. That accentuated cynicism and interest in taboo topics is constantly being present in his provocative works of different genres.

Aleksandar Stankoski’s latest exhibition at the National Gallery of Macedonia, more precisely at the Multimedia Center “Mala Stanica”, encompasses his latest cycle consisting of around three hundred works of art, created in the last four years. In these works of his, he portrays the artists’ everlasting theme – the nude. In accordance with his determination to examine not only the conceptual basis of the works of art, but also the continuous increase of his own technical drawing and painting expressions in the manner of the various great artistic movements, he portrays the nude with a stylistic palette ranging from classicistic to abstract artistic expression. In this way, he conceptually takes us for a small walk inside the artistic styles throughout the history of art.

Aleksandar Stankoski does not experience this very artistic topic, *the nude,* only as presentation of the everlasting human interest (ever since the prehistory until today) in the naked human body as a reflection of the (sub) conscious urge and sexuality, but at the same time it means a story about the creation and the development of a vast aesthetic theme through the development of the mankind.

Maja Krstevska
Director of the National Gallery of Macedonia

Епистемологијата на уметноста во делата на Александар Станкоски

Соочени со темите од историјата на уметноста во кои голото човеково тело е постојано присутно, од предисторијата (некои пештерски сцени, неколку пластики на предисториски Венери), преку антиката (Suburban baths во Помпеја) и хуманизмот и ренесансата, па сѐ до денес (Eduard - Henri Avril, Gustave Courbet, Egon Schiele, Jeff Koons, Tracey Emin, Sara Lucas, Elke Kraystufek, Марина Абрамовиќ и многу други автори), срамежливо среќаваме сцени во македонската ликовна уметност во кои се претставени експлицитно човековото голо тело и сексуалното изразување. Александар Станкоски со оваа изложба истражува повеќе аспекти од човековото постоење и историјата на уметноста и ги истражува потсвесните човекови сексуални нагони и искуства визуелизирајќи го интимното и по малку перверзното во секој човек, балансирајќи на границата на еротиката (линијата меѓу еротиката и порнографијата е често субјективна), со цел да ги надмине и да ги ослободи табуата за човековата сексуалност.

Трагањето по идентитетот е и трагање по својата сексуалност. Сексуалноста е дел од општествениот живот на човекот, воден од имплицитни правила на однесување, од што се доаѓа до заклучок дека сексуалноста влијае врз социјално-општествените норми, а општеството повратно влијае врз начинот на кој може да се изрази сексуалноста.

Од кога постојат масовните медиуми, преку комерцијалните облици на претставување (весници, звук, видео итн.), еротиката и сексуалноста со својата присутност сѐ повеќе ја обликуваат средината во која живееме.

Истражувањата на физичкиот и емоционален ефект во љубовта отвораат можност за себеистражување и себеизразување во сексуалноста и сексуалната ориентација. Дали е уметникот доволно независен, свесен за своите вредности, а пред сѐ ослободен од табуата или е ограничен со истите табуа како и другите? Дали сексуалните уметнички дела се секогаш персонални/лични? Како уметникот ја доживува и ја изразува својата сексуалност???

Фројд тврди дека во центарот на сечие човеково однесување е сексуалната енергија, т.е. либидото...

Како и досега, во творештвото на Александар Станкоски е присутна постојаната дихотомија и испреплетување меѓу фигуративното и апстрактното сликарство и, гледано од ликовен аспект, не е возможна стилска систематизација од еден историчар на уметноста, туку само перципирање на идејната подлога, што отвора и полемика за можен идеен концепт со идеолошки и политички размери во двојбата во однос на класицистичкото претставување во уметноста на десноориентираните политички сфаќања и модернистичкото сфаќање на левичарската политичка ориентација за претставата на уметноста...

Смелоста што Александар Станкоски ни ја покажува со своето сликарство е резултат на потребата за визуелизирање на спознанието/знаењето (knowledge, episteme), неговата постојана волја, насоченост и намера за стекнување и толкување на сознанието и изведба на спознанието во специфичните контексти на уметноста. Концептот на изложбата има епистемолошки карактер, еден вид теоретизација на знаењето за уметноста и за начините на кои знаењето "за" и "во" уметноста се изведува во конкретни материјални услови и околности, т.е. анализа и алегориска претстава на теоријата за уметноста со непресушната ликовна тема *актот* - голото човеково тело.

Со оваа изложба Александар Станкоски дава свое видување за интригантноста меѓу јавното и приватното, каде што играта на тоа што е скриено, а што е видливо е есенцијалната состојка во еротиката и сексуалноста и со јазикот на уметноста говори за постојаниот човеков нагон и чувство на сексуално ослободување и повисока свесност.

Горанчо Ѓорѓиевски

The Epistemology of Art in Aleksandar Stankoski's works

Faced with the history of art themes where the nude human body is constantly being present, ever since the prehistoric times (certain cave scenes, a few plastics of prehistoric Venus), continuing through the classical period (Suburban baths in Pompeii) and the Humanism and the Renaissance, up to the present times (Eduard – Henri Avril, Gustave Courbet, Egon Schiele, Jeff Koons, Tracey Emin, Sara Lucas, Elke Kraystufek, Marina Abramovik and plenty of other artists), we timidly come across scenes in the Macedonian Fine Art which explicitly depict nude human body and sexuality. With this exhibition, Aleksandar Stankoski explores multiple aspects of the human existence as well as the existence of the history of art, and delves into the subconscious human sexual instincts and experiences. Along these lines, he visualizes the intimacy and that bit of perversion found in every human being, and keeps the balance of the thin line of the eroticism (the line between the eroticism and the pornography is often found as subjective), all with the sole purpose of overcoming and freeing the taboos of the human sexuality.

Searching for identity and searching for one's own sexuality. The sexuality is part of the man's social life guided by implicit codes of behavior, which leads to the conclusion that the sexuality influences the social standards, whereas the society reflexively influences the mode of expressing the sexuality.

Ever since the beginning of the mass media and exploiting the modes of commercial presentations (newspapers, audio, video, etc.) the presence of the eroticism and the sexuality has been increasingly shaping our living environment.

The studies of the physical and the emotional effect of love open possibilities for self-exploration and self-expression within the sexuality and the sexual orientation. Is the artist independent enough? Is he/she aware of his/her values? Is he/she freed from the taboos or he/she is narrow-minded about the same taboos as the others? Are the sexual artistic works always personal? How does the artist experience and express his/her own sexuality?

Freud claims that every man's behavior is triggered by his sexual energy i.e. the libido…

As until now, Aleksandar Stankoski's work has been characterized by the presence of a constant dichotomy and intertwined figurative and abstract art; therefore, from artistic point of view, it is not possible for an art historian to perform a stylistic systematization, but only a perception of the conceptual basis. This leads to the polemics about a possible concept with ideological and political proportions of that dichotomy in regard to the classical art representation of the rightist political understandings and the contemporary understandings of the leftist political orientation to the idea of art…

The courage that Aleksandar Stankoski reveals with his art of painting results from the need to visualize the episteme/knowledge, from his continuous willpower, orientation and intent to obtain and understand the cognition, as well as to present the episteme within the specific contexts of the art. The concept of the exhibition is epistemological in its character, it means theorization of the art knowledge and of the ways in which the knowledge "of" and "in" the art is being presented in specific material conditions and circumstances, i.e. analysis and allegorical view of the art theory containing the inexhaustible artistic theme *the nude* – the naked human body.

With this exhibition Aleksandar Stankoski presents his own view of the intrigue between the public and the intimate, where the game of what is hidden and what is obvious represents an essential element of the eroticism and the sexuality and by means of the language of art speaks about the constant human instinct and the sense of sexual freedom and higher consciousness.

Gorancho Gjorgjievski

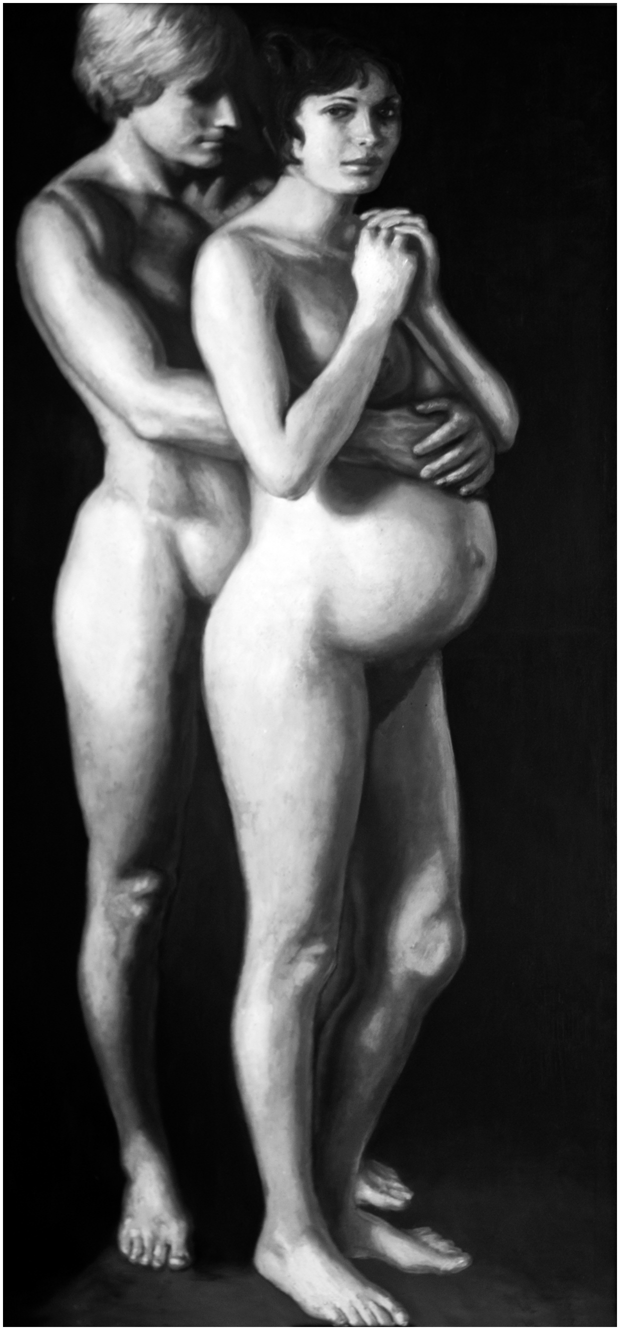

Алекс и Рокси, 2011, масло на платно, 215 x 101 см
Alex & Roxy, 2011, oil on canvas, 215 x 101 cm

Три жени, 2010, масло на платно, 84 x 100 см
Three Women, 2010, oil on canvas, 84 x 100 cm

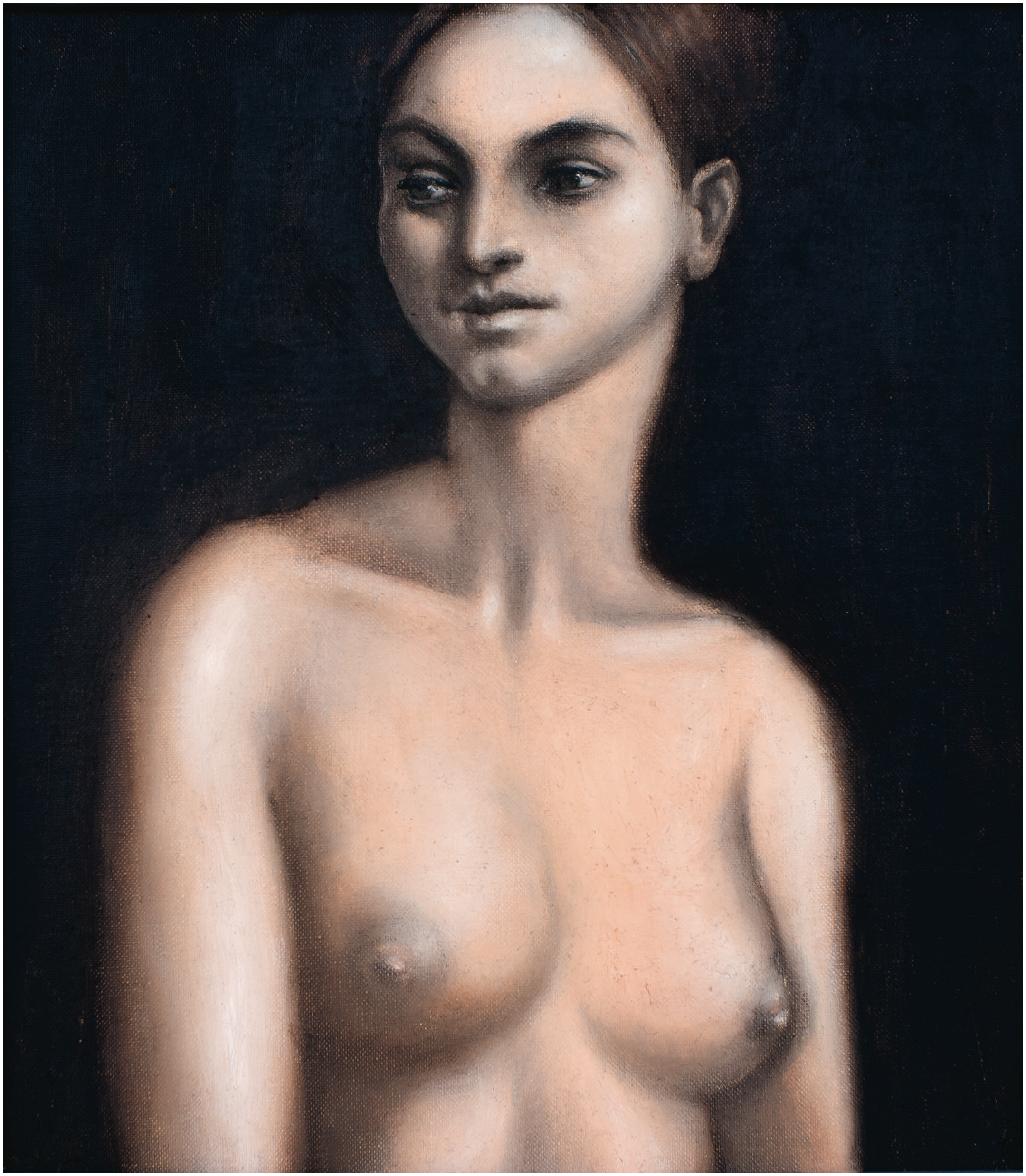

Девојче, 2010, масло на картон, 40,5 x 35,5 см
Little Girl, 2010, oil on cardboard, 40,5 x 35,5 cm

Филе и Оли, 2009, масло на лесонит, 195 x 105 см
File and Oli, oil on masonite, 195 x 105 cm

Јапонка, 2008, масло на картон, 37 x 23 см
Japanese Woman, 2008, oil on cardboard, 37 x 23 cm

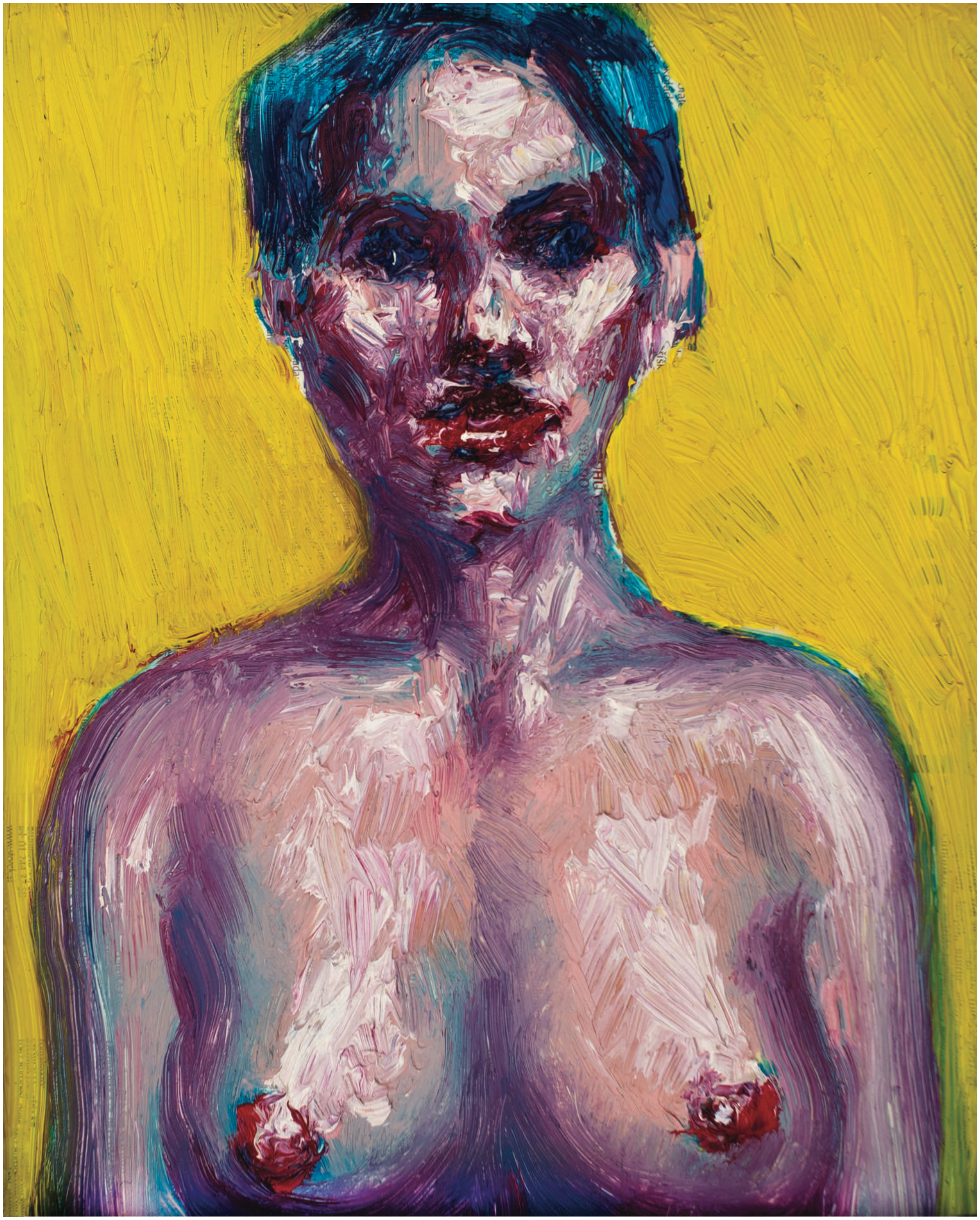

Жена, 2009, масло на картон, 19 x 16 см
Woman, 2009, oil on cardboard, 19 x 16 cm

Жена што спие, 2009, комбинирана техника, 134 x 165 см
Sleeping Woman, 2009, mixed media, 134 x 165 cm

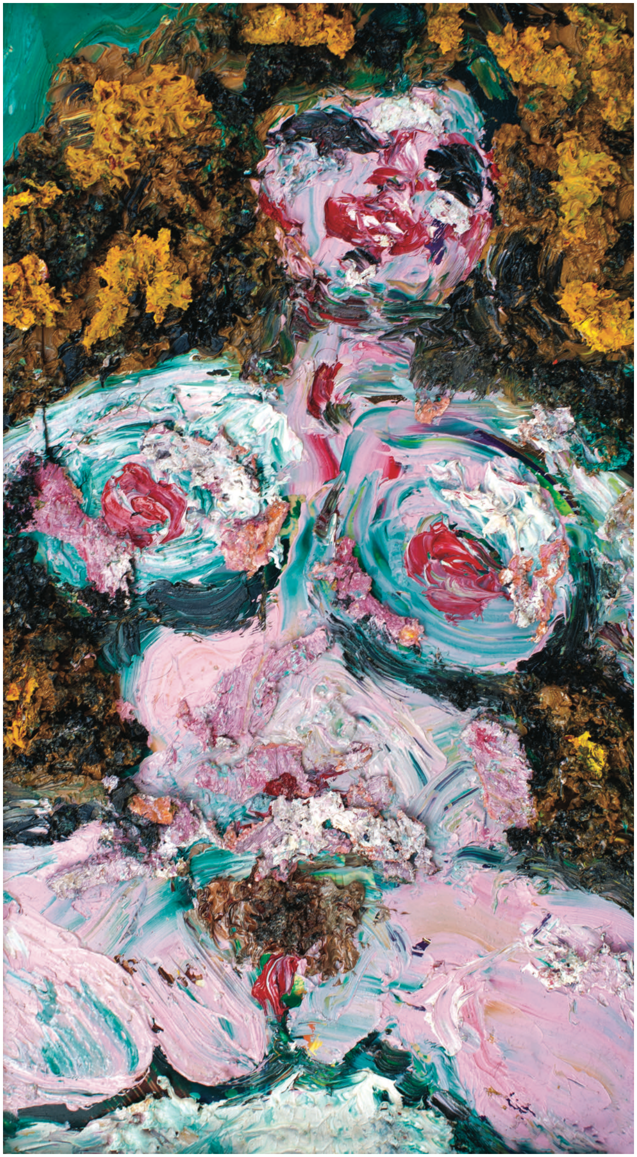

Акт, 2010, масло на картон, 35 x 20 см
Nude, 2010, oil on cardboard, 35 x 20 cm

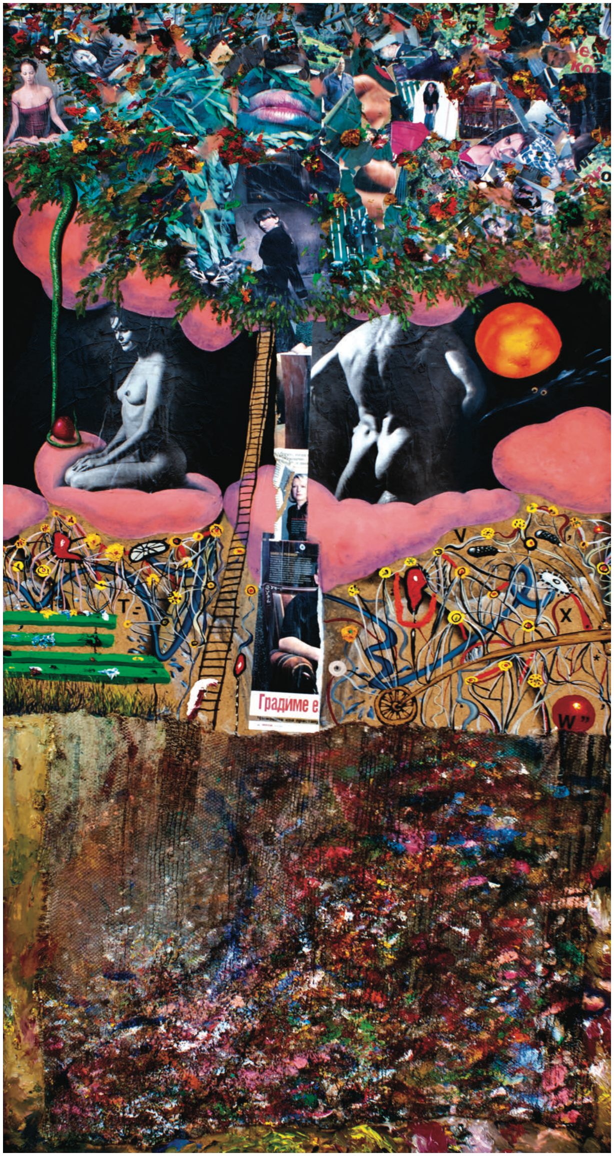

Адам и Ева, 2010,
комбинирана техника на лесонит, 169 x 86 см
Adam and Eve, 2010,
mixed media on masonite, 169 x 86 cm

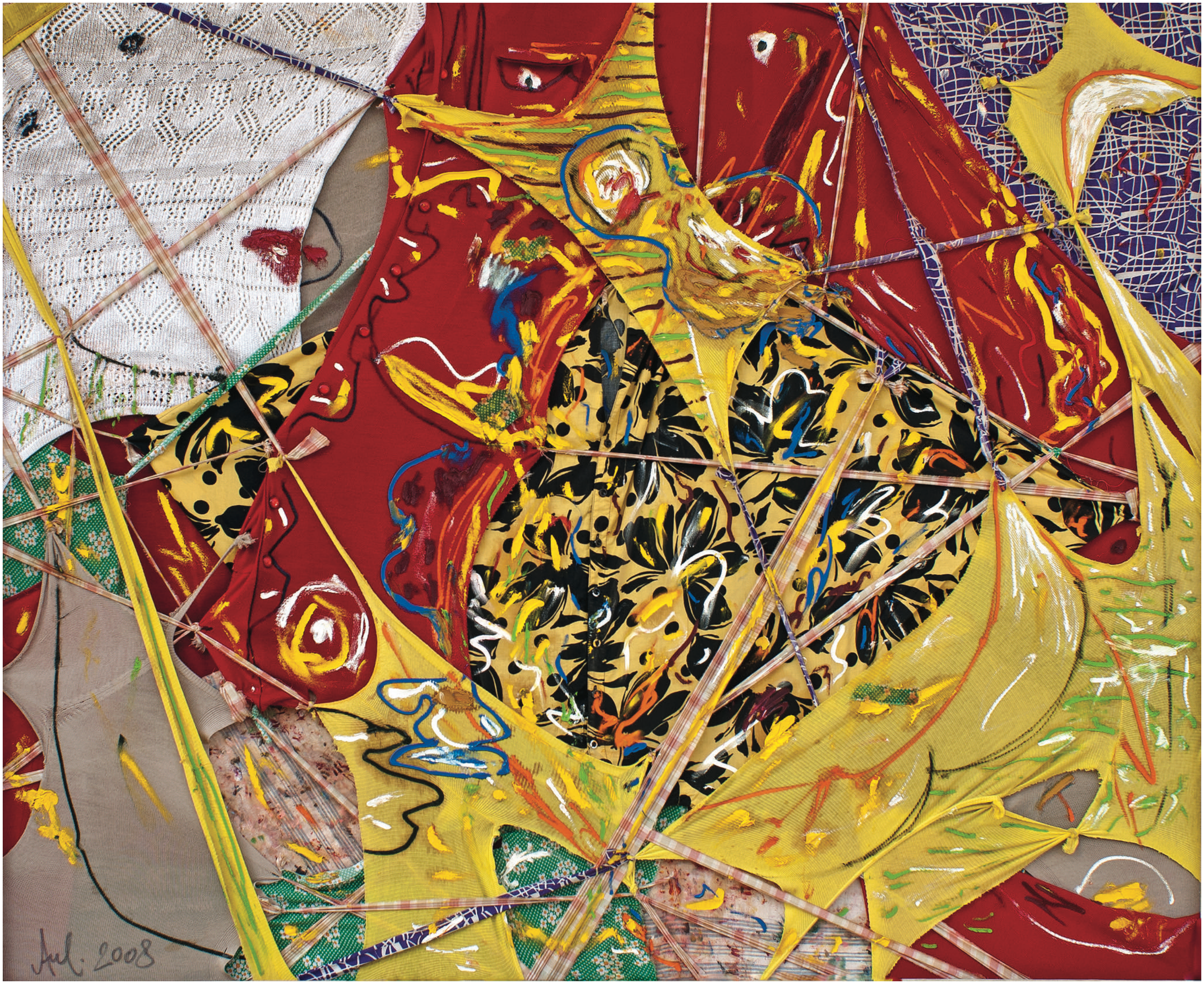

Одалиска, 2009, комбинирана техника, 153 x 187 см
Odalisque, 2009, mixed media, 153 x 187 cm

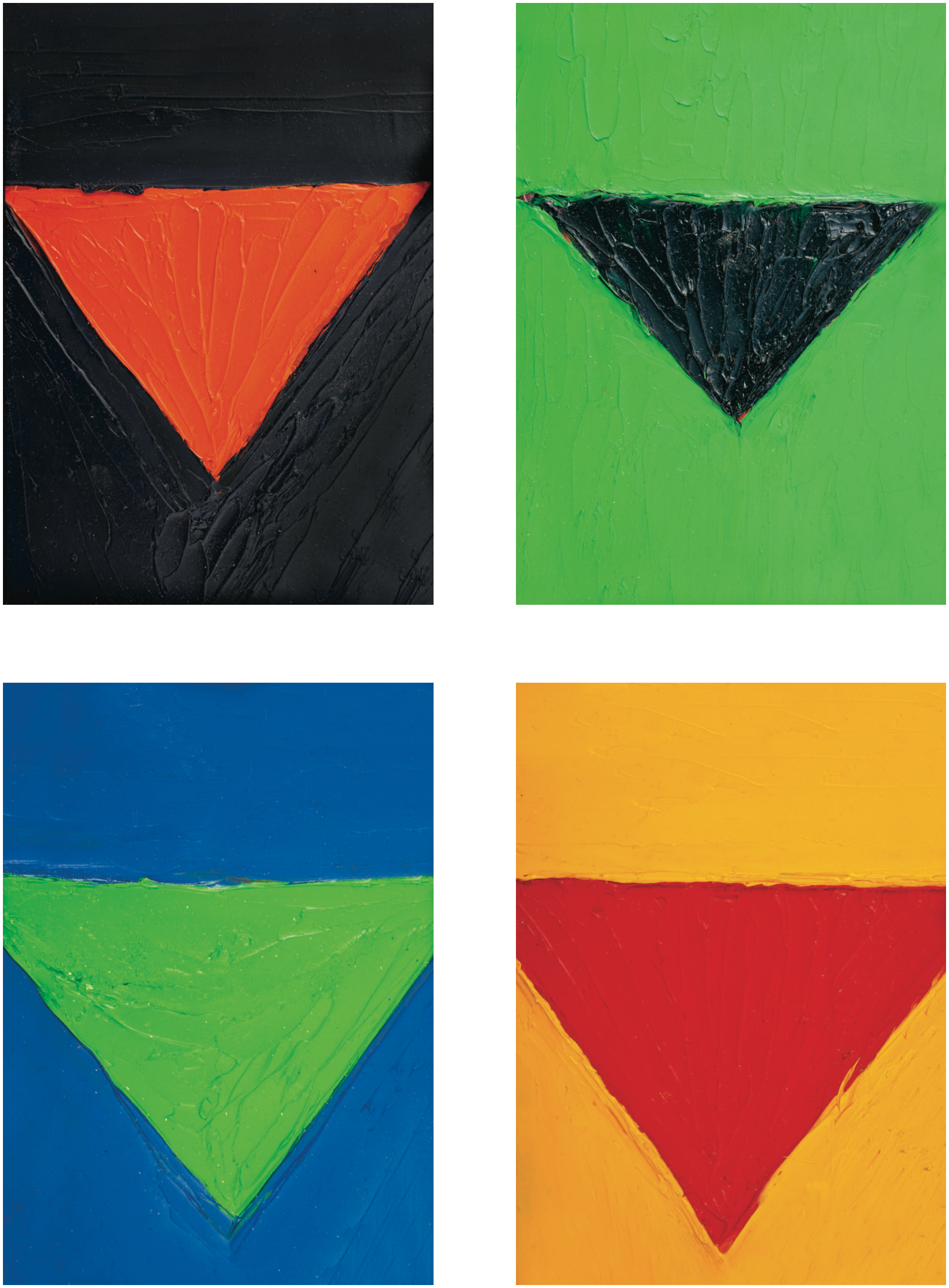

Триаголници, 2010, масло на картон, секој 16 x 13 см
Triangles, 2010, oil on cardboard, 16 x 13 cm each

Мадам Бајадера, 2008, колаж на картон, 37 x 22 см
Madam Bayadera, 2008, collage on cardboard, 37 x 22 cm

Црвен квадрат, 2010, комбинирана техника на картон, 19 x 12 см
Red Square, 2010, mixed media on cardboard, 19 x 12 cm

АЛЕКСАНДАР СТАНКОСКИ

1959 Роден во Кичево, Македонија
1985 Дипломирал на Факултетот за ликовни уметности, Скопје
1988 Студиски престој во Њујорк, Чикаго и Сан Франциско

ИЗБОР НА САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

2011 *Нудизам*, Н.У. Национална галерија на Македонија, Скопје
2009 *Јавна вечера по повод Тајната вечера*, Галерија 7, Скопје
Забава, Н.У. Национална галерија на Македонија, Мултимедијален центар “Мала станица”, Скопје
2008 *Отсуство на авторот, присуство на моделот*, Галерија МЦ, Њујорк
Синергија (заедно со М. Галевски), ОГС, Музеј на град Скопје, Скопје
2007 *Петтолетка*, Културно-информативен центар, Скопје
Magical Mystery Cure, двд-проекција, арт-кино “Фросина”, Скопје
2006 *Самитот на Шаманите,* 9-ти Меѓународен скопски филмски фестивал, Скопје
Скарадности, Центар за современи уметности, Скопје
Слики, МАНУ, Македонска академија на науките и уметностите, Скопје
2005 *Маклабас,* видеопроекција, Културен дом, Велес
Пенетрација во ЕУ, Галерија “Press to Exit”, Скопје
Патешествијата на Пандалф Вулкански, Културен центар “Точка”, Скопје
2004 *Неидентификуван*о, Национален музеј, Велес
2002 Музеј на град Скопје, Скопје
1997 Музеј на град Скопје, Скопје
1994 *Nightary,* видеопроекција 124 мин. (коавтор Ж. Вангели), Музеј на современата уметност, Скопје
1991 Schoultke Galerie, Келн
1989 Bank für Sozialwirtschaft, Келн
1988 Hallway Gallery, Peninsula Museum of Art, Монтереј
1987 Kunst onder de toren - Gallery, Бреда
1986 Галерија “Хронос”, Загреб
1985 Esplanada Gallery, Загреб
Галерија “25 Мај”, Скопје
1984 Дом омладине “Будо Томовиќ”, Подгорица
1980 Дом на ЈНА, Скопје

Учествувал на значајни меѓународни групни изложби и филмски фестивали, како: *Collective ZERO, The Trailer Files,* 54-тото Меѓународно биенале во Венеција, Македонски павилјон 2011; *The Renaming Machine*, Gallery Open Space, Виена 2010; *Gozo International Contemporary Arts Festival 2010*, Гозо/Малта; *Where to go?*, Ротор -асоцијација за современа уметност, Грац 2009; *The New Force of Painting*, Музеј “Фрисирас”, Атина, 2008; *Дијалози*, UNESCO, Париз 2004; *Politics for a New Past*, Marronier Art Center, Seoul, 2004; *Blood & Honey*, Музеј на современата уметност, Замулунг Есл, Виена, 2003; *Auf der Suche nach Balkanien,* Нова галерија во Државниот музеј “Јоанеум”, Грац, 2002; *Skopje Rising, Contemporary Macedonian Experimental Video,* Colectiff Jeune Cineme, Синема Клеф, Париз, 2002; *Aspekte, Positionen, 50 Jahre Kunst aus Mitteleuropa 1949-1999;* Музеј на модерната уметност “Лудвиг Виена”, Виена, 1999, итн.

Неговата видеографија ги содржи целовечерните видеа *Nightary* (90 мин.), 1994, *Маклабас* (120 мин., прво видеодело во Македонија, трансферирано на 35 мм филмска лента), 1997, *Самитот на шаманите* (75 мин.), 2004, како и кратки видеа, видеоинсталации и многубројни музички видеа за бендовите *FYROM Experiment*, *D.N.O.* и *La Colonie Volvox*.

ЈАВНИ КОЛЕКЦИИ

Музеј на современата уметност, Скопје
Schultke Gallery, Келн
Museum of Contemporary Art, Sammlung Essl, Виена
Centar Andrè Malraux, Сараево
Shashoua Collection, Лондон
Frissiras Museum, Атина
НУ Национална галерија на Македонија, Скопје

ALEKSANDAR STANKOSKI

1959 Born in Kičevo, Macedonia
1985 Graduated from the Faculty of Fine Arts, Skopje, Macedonia
1988 Artist-in-residence in New York, Chicago and San Francisco

SELECTED SOLO EXHIBITIONS

2011 *Nudism*, NI National Gallery of Macedonia, Skopje
2009 *Public Supper on the occasion of the Last Supper*, Gallery 7, Skopje
Fun, NI National Gallery of Macedonia, Multimedia Center "Mala Stanica", Skopje
2008 *Absence of the artist, presence of the model*, Gallery MC, New York
Synergy, (together with M. Galevski), Museum of the City of Skopje, Skopje
2007 *Petoletka,* Cultural and Informative Centar, Skopje
Magical Mystery Cure, DVD projection, Art Cinema Frosina, Skopje
2006 *The Summit of the Shamans*, 9-th International Skopje Film Festival, Skopje
Dirty Games, Contemporary Art Center, Skopje
Paintings, MANU, Macedonian Academy of Arts and Sciences, Skopje
2005 *Maklabas,* video projection, Cultural Institute, Veles
Penetration to EU, Press to Exit Gallery, Skopje
The adventures of Pandalf Vulkanski, Cultural Center Točka, Skopje
2004 *Unidentified,* National Museum, Veles
2002 Museum of the City of Skopje, Skopje
1997 Museum of the City of Skopje, Skopje
1994 *Nightary,* video projection, 124 min. (co-author Ž. Vangeli), Museum of Contemporary Art, Skopje
1992 Schultke Gallery, Cologne
1989 Bank für Sozialwirthschaft, Cologne
1988 Hallway Gallery, Peninsula Museum of Art, Monterey
1987 Kunst onder de Toren - Gallery, Breda
1986 "Chronos" Gallery, Zagreb
1985 Esplanada Gallery, Zagreb
25.Maj Gallery, Skopje
1984 "Boro Tomovik"Youth Center, Podgorica
1980 JNA Gallery, Skopje

He has taken part in significant international group exhibitions and film festivals, such as: *Collective ZERO*, *The Trailer Files*, 54-th International Biennale in Venice, Macedonian Pavilion 2011; *The Renaming Machine*, Gallery Open Space, Vienna 2010; *Gozo International Contemporary Arts Festival 2010*, Gozo, Malta; *Where to go*?, Rotor-association of the contemporary art, Graz 2009; *The New Force of Painting*, "Frissiras" Museum, Athens, 2008; *Dialogues*, UNESCO, Paris, 2004; *Politics for a New Past*, Marronnier Art Center, Seoul, 2004; *Blood & Honey*, Museum of Contemporary Art, Sammlung Essl, Vienna, 2003; *Auf der Suche nach Balkanien*, New Gallery at the State Museum "Joaneum", Graz, 2002; *Skopje Rising*, *Contemporary Macedonian Experimental Video*, Collectif Jeune Cineme, Cinema Clef, Paris, 2002; *Aspekte*, *Positionen*, *50 Jahre Kunst Aus Mitteleuropa* 1949-1999; Museum of Contemporary Art "Ludvig Vienna", Vienna, 1999, etc.

His videography encompasses the all-evening videos *Nightary* (90 min.), 1994, *Maklabas* (120 min., the first video product in Macedonia, transferred to a 35 mm film), 1997, *The Summit of the Shamans* (75 min.), 2004, as well as short videos, video installations and numerous music videos for the bands *FYROM Experiment*, *D.N.O* and *La Colonie Volvox*.

PUBLIC COLLECTIONS

Museum of Contemporary Art, Skopje
Schultke Gallery, Cologne
Museum of Contemporary Art, Sammlung Essl, Vienna
Centar Andrè Malraux, Sarajevo
Frissiras Museum, Athens
Shashoua Collection, London
NI National Gallery of Macedonia, Skopje

Александар Станкоски
Нудизам
Мала станица, 22 ноември - 15 декември 2011

Aleksandar Stankoski
Nudism
Mala Stanica, November 22 - December 15, 2011

НУ Национална галерија на Македонија
Железничка 18, 1000 Скопје, Република Македонија
Тел.: ++389 (0)2 31 26 856, Факс: ++389 (0)2 31 09 566
e-mail: contact@nationalgallery.mk
web: www.nationalgallery.mk

NI National Gallery of Macedonia
Zeleznicka 18, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
Tel.: ++389 (0)2 31 26 856; Fax: ++389 (0)2 31 09 566
e-mail: contact@nationalgallery.mk
web: www.nationalgallery.mk

Издавач: НУ Национална галерија на Македонија
За издавачот: Маја Крстевска, директор
Куратор: Горанчо Ѓорѓиевски
Стручен соработник: Маја Чанкуловска-Михајловска
Текстови: Маја Крстевска и Горанчо Ѓорѓиевски
Превод на англиски: Валентина Данилова
Дизајн: Борис Шемов
Фотографии: Игор Василев
Лектура: Кирил Ангелов
Коректура: Михаил Лопарски
Технички персонал на НУ Национална галерија на Македонија
Печат: Скенпоинт, Скопје
Тираж: 500

Publisher: NI National Gallery of Macedonia
For the Publisher: Maja Krstevska, Director
Curator: Gorancho Gjorgjievski
Expert Associate: Maja Cankulovska-Mihajlovska
Texts: Maja Krstevska and Gorancho Gjorgjievski
English transltion: Valentina Danilova
Lay-out: Boris Šemov
Photos: Igor Vasilev
Proof reading: Kiril Angelov
Correction: Mihail Loparski
Technical personnel of the NI National Gallery of Macedonia
Print: Skenpoint, Skopje
Copies: 500

Изложбата и каталогот се реализирани со финансиска поддршка на Министерството за култура на Република Македонија

The exhibition and the catalogue are realized with the financial support by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia

COPYRIGHT © THE NI NATIONAL GALLERY OF MACEDONIA

Пријатели на НГМ / Friends of NGM

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

75.041.3(497.7)(06.064)Станкоски,А.

СТАНКОСКИ, Александар
Нудизам : Мала станица, Скопје, ноември-декември 2011 / Александар Станкоски ; [текстови Маја Крстевска и Горанчо Ѓорѓиевски ; превод на англиски Валентина Данилова ; дизајн Борис Шемов ; фотографии Игор Василев] = Nudism : Mala Stanica, Skopje, November-December 2011 / Aleksandar Stankoski ; [texts Maja Krstevska and Gorancho Gjorgjievski ; English translation Valentina Danilova ; lay-out Boris Šemov ; photos Igor Vasilev]. - Скопје : НУ Национална галерија на Македонија ; = Skopje : NI National Gallery of Macedonia, 2011. -
24 стр. : илустр. ; 22x22 см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-9989-196-82-9
1. Насп. ств. насл. - I. Stankoski, Aleksandar види Станкоски, Александар
а) Акт - Сликарство - Македонија - Изложби
COBISS.MK-ID 89821706